

Poština plačana v gotovini

19. II. 1936

ŠTEVILKA 2

LETNIK XXXVII

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

V LJUBLJANI, DNE 15. FEBRUARJA 1936

VSEBINA: Zadruga za vnovčevanje in komisijska prodaja. — Zavarovalne zadruga. — Odbitki v odmeri družbenega davka. — Zvezine objave. — Osebnosti. — Davki in takse.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ štev. 2, 1. 1936.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Bohinjski Beli, r. z. z n. z., se bo vršil dne 23. febr. 1936 ob 15 v župnišču. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1935. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

Občni zbor Nabavne in prodajne zadruga v Bohinjski Beli, r. z. z o. z., se bo vršil dne 23. februarja 1936 ob 8 v župnišču. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev račun. zaključka za leto 1935. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

30. redni občni zbor hranilnice in posojilnice v Boštanju, r. z. z n. z., se bo vršil dne 1. marca 1936 ob 7 zjutraj v prostorih hranilnice. Dnevni red: 1. odobritev rač. zaključka za l. 1933, 1934, 1935. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. poročilo o reviziji. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Braslovčah, r. z. z n. z., bo 1. marca 1936 ob 3 popoldne v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje račun. zaključka za l. 1935. 3. poročilo o izvršeni reviziji. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruga v Braslovčah, r. z. z o. z., se bo vršil dne 1. marca 1936 v poslovnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje račun. zaključka za leto 1935. 3. volitev nadzorstva. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Breznu ob Dravi, r. z. z n. z., se bo vršil v četrtek, dne 27. februarja 1936 ob 9 dopoldne v župnišču v Breznu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev račun. zaključka za l. 1935. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti in predlogi.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice Češnjici pri Železnikih, r. z. z n. z., se bo vršil 1. marca 1936 ob 14 v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje račun. zaključka za leto 1935. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

38. redni letni občni zbor Gospodarske zadruga na Češnjici, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo

dne 15. marca 1936 ob 1/2 9 v zadrugijskih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1935. 3. volitev nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni letni občni zbor Pašne zadruga za selško dolino na Češnjici, r. z. z o. z., se bo vršil 19. marca 1936 ob 9 dopoldne v prostorih g. Lotriča Franca na Češnjici. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev račun. zaključka za leto 1935. 3. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Dobravi pri Kropi, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 8. marca 1936 ob 15 v župnišču. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev račun. zaključka za l. 1935. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmečko-delavske hranilnice in posojilnice v Dolu pri Hrastniku, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 22. marca 1936 ob 8 zjutraj v uradnih prostorih posojilnice na Dolu. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev račun. zaključka za leto 1935. 5. volitev novega načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruga na Dolu pri Hrastniku, r. z. z o. z., se bo vršil 23. februarja 1936 po prvi sv. maši v Društvenem domu na Dolu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje račun. zaključka za leto 1935. 3. čitanje revizijskega poročila za leto 1935. 4. poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 5. volitve a) načelstva, b) nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Fari pri Kostelu, r. z. z n. z., se bo vršil 8. marca 1936 v uradnih prostorih ob 15 popoldne. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1935. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Grižah, r. z. z n. z., se bo vršil 19. marca 1936 ob 8 dopoldne v posojilniškem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za l. 1935. 4. zaščita zadruga. 5. proračun stroškov za l. 1936. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Igu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 22. marca 1936 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih zadruga. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev račun. zaključka za leto 1935. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. volitev načelstva. 7. volitev nadzorstva. 8. slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din na leto, za pol leta 12.50 Din.
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Zadruga za vnovčevanje in komisijska prodaja.

V § 1 odstavek 7. načrta enotnega združnega zakona je tudi določba: „Zadruga za skupno predelavo in prodajo proizvodov svojih zadrugarjev ne morejo teh proizvodov sprejemati na čvrst račun“.

Glavna združna zveza v Belgradu je med svojimi predlogi glede sprememb in dopolnitev v načrtu enotnega združnega zakona predlagala, da se ta odstavek briše. Utemeljuje pa to s tem, da zadruga tudi pri najboljši volji ne bi mogle ustrezati temu predpisu iz enostavnega razloga, ker je kmet že navajen, da svoje pridelke prodaja za gotovino in to tudi tedaj, kadar jih prodaja svojim zadrugam. Ta navada prehaja od roda na rod in je ni mogoče tako hitro odpraviti. Potrebno bo mnogo časa in mnogo vzgoje, da prodre pri kmetu zavest, da mora dajati svoje pridelke zadrugi radi predelave in radi vnovčenja izključno le v komisijo. Zadruga dandanes dejansko uporabljajo oba načina pri vnovčevanju pridelkov svojih članov. Če imajo že sigurnega kupca, tedaj prevzemajo pridelke od zadrugarjev po dnevni ceni in jim izplačujejo takoj s 100% vrednosti t. j. prevzemajo pridelke na čvrst račun; drugače pa prevzemajo pridelke zadrugarjev v komisijo tako, da jim izplačujejo takoj gotov procent na račun in šele, ko sami pridelke vnovčijo, obračunavajo z zadrugarji, t. j. do-

ločijo ceno in izplačajo ostanek. Posebno je način komisijske prodaje sam po sebi prišel v navado pri mlekarskih in sirarskih zadrugah. Glavna združna zveza je opozorila na nevarnost, da bi se obseg poslovanja pri zadrugah za vnovčevanje silno skrčil, ker člani enostavno ne bi hoteli dajati zadrugi pridelka v komisijsko prodajo.

So pa neke vrste zadrug, pri katerih je od zakona predvidevana komisijska prodaja pri vnovčevalnih zadrugah skoraj nemogoča. Sem spadajo posebno vinogradarske zadruga z ozirom na veliko razliko v kvaliteti, vrsti, jakosti vina. Zato so vinogradarske zadruga potom Združne zveze v Ljubljani odposlale na Kmetijsko ministrstvo resolucijo, naj se prepoved kupovanja na čvrst račun v § 1. odstavek 7. načrta skupnega združnega zakona briše. V resoluciji se navaja, da se zadruga za vnovčevanje kmetijskih pridelkov nikakor ne smejo z zakonom omejiti le na komisijsko prodajo blaga svojim članom, zlasti dokler traja sedanja gospodarska stiska. V sedanjih težkih razmerah je kmetom denar tako nujno potreben, da bodo prodali svoje pridelke le tistemu, ki lahko takoj v celoti izplača gotovino. Pripravljeni so dati pridelek celo za nižjo ceno kupcu z gotovino, nego bi ga dali zadrugi za višjo ceno, a za prodajo v

komisiji. Zato bi se po mnenju vinogradarskih zadrug s tako določbo omogočilo le še hujše izkoriščanje kmečkih producentov. **Ta določba bi mogla trgovcem tudi poslužiti za to, da s pomočjo upravnih in davčnih oblasti poslovanje kmetijskih vnovčevalnih zadrug sploh onemogočijo.**

Na to resolucijo je Zadržna zveza prejela precej podrobno pojasnilo kmetijskega ministrstva, ki ga v naslednjem doslovno prinašamo:

„V zadevi izpremembe one določbe v predlogu zakona o gospodarskih zadrugah, ki proizvodnim zadrugam prepoveduje kupovanje proizvodov na čvrst račun, se sporoča, da se je ta odredba napačno razumela in izgleda, da odtod izvirajo vsi ugovori proti tej določbi. To se najbolje vidi iz resolucije vinarskih zadrug, v kateri zadruge naglašajo, da je zadrugam v današnjih razmerah **potreben gotov denar** in da vsled tega komisijska prodaja proizvodov za zadruge ne bi bila ugodna.

Tu je treba naglasiti, da komisijska prodaja, in to je edina prava zadržna prodaja pridelkov, v nobenem slučaju ne izključuje plačila pridelkov zadrugarjem v gotovini. Ministrstvu ni jasno, kako je v zadržne vrste mogla biti zanesena misel, da komisijska prodaja izključuje plačilo v gotovini, kar je vzbudilo **povsem neopravičen** odpor proti imenovani določbi.

Ne samo, da komisijska prodaja ne izključuje plačila pridelkov v gotovini takoj po prodaji istih zadrugi, temveč komisijska prodaja niti ne izključuje plačila pridelkov po polni dnevni krajevni ceni, ako zadruga smatra, da bo takšno ceno dosegla, posebno pa tedaj, ako ima zadruga že kupca po večji ali vsaj po enaki ceni, kakor je krajevna cena in ako ima zadruga zadosti denarnih sredstev.

Znano je pa, da je v zadržništvu v

navadi celo plačilo manjšega zneska kakor je krajevna cena, a prebitek, ki ga je dosegla zadruga pri vnovčenju, razdeli naknadno med člane po količini in kakovosti blaga potem, ko je zadruga izvršila obračun in vzela od izkupička gotove zneske za svojo režijo, v ugodnih slučajih pa tudi za svoj rezervni zaklad.

Edina razlika je ta, da se plačilo omejenih zneskov v zadržništvu ne imenuje cena, ampak predujm ali avans, ker se pri skupni prodaji za ceno ne more vedeti prej nego se blago proda.

Ako pa bi zadruga od zadrugarjev kupovala, tedaj bi bila ona trgovec, ne pa zadruga, z vsemi posledicami, ki jih trgovina prinaša.“

Na taka pojasnila ministrstva moramo predvsem pripomniti, da je gotovo zadržni ideal ta, da zadruge pri vnovčevanju kmetijskih pridelkov ali sploh ne nosijo rizika ali pa ga nosijo čim manj. Praksa je pri nekaterih zadrugah sama od sebe prišla do tega načina, da zadruga vrši vnovčevanje po eventuelni predelavi pridelkov le kot komisijonar. Skoro dosledno tako delajo naše mlekarske in sirarske zadruge, ki izplačujejo članom mleko šele potem, ko so mleko ali mlečne izdelke vnovčile, in pa po taki ceni, kakor so same te pridelke vnovčile, odbivši seveda režijske stroške. Gre pa pri mleku za pridelek **popolnoma enovrsten**, pri katerem je edina razlika v toščobi, katera razlika pa se prav lahko da ugotavljati in pri računu upoštevati.

So pa nekatere vrste zadrug, kjer je praktično nemogoče pravično upoštevati razlike v vrsti in kakovosti, kar velja zlasti za vinogradarske zadruge, pa tudi za sadjarske zadruge. Zadruga prevzame od več vinogradnikov po vrsti, kakovosti in moči zelo različno vino, oziroma mošt ali pa tudi grozde. Prodajo potem vrši običajno na veliko

veletrgovcem ali pa večjim gostilničarjem in konsumentom. Za večjo prodano količino doseže enotno ceno. Je pa mogoče v tej količini z enotno prodajno ceno vino 15 ali 30 ali tudi več vinogradnikov z velikimi kakovostnimi razlikami, ki pa je zmešano skupaj dalo tako in tako vino po taki ceni. Zadruga je po našem v nemogočnosti, da naknadno izvrši pravičen obračun vsem onim članom, katerih različne vrste so bile vnovčene v enotni, mogoče vagoniski množini in po enotni ceni.

Praktično življenje je že samo toliko uvidevno, da bo prišlo na to, pri katerih pridelkih naj se vrši vnovčevanje pridelkov članov v komisiji, pri katerih pridelkih pa je umestno prevzemanje pridelkov članov edino na čvrst račun. Zato smo proti določbi v načrtu zakona, ker hoče življenje šablonizirati in ker predpostavlja, da je komisijsko vnovčevanje možno in izvedljivo pri vseh vrstah pridelkov. Naše mnenje je, da spadajo v zakon pravne norme, ne pa da zakon predpisuje zadrugam določen način poslo-

vanja, ki bi ga bilo pri nekaterih vrstah produkcijskih zadrug skoro nemogoče izvajati.

Zadruga ni trgovec, to ima kmetijsko ministrstvo prav. Toda zadruga je pravna oseba, ki predstavlja skupnost članov in ki je kot taka različna od poedinega člana in so ravno tako interesi te skupnosti članov mnogokrat prav različni od interesov poedinega člana. Zato pa bo pri vnovčevanju pridelkov poedinih članov s stališča zadruga treba prvenstveno **varovati interese zadruga kot pravne osebe in kot zastopnice vseh članov**. Kot pravna oseba ima zadruga stremljenje, da čim sigurneje in s čim večjim uspehom posluje. Sigurno in uspešno poslovanje pa je zadrugi zajamčeno **pri čim izdatnejših lastnih sredstvih**. Zato si mora zadruga postopoma v teku let ustvariti lastna sredstva v znatnih rezervah. Če govorimo strogo o komisijski prodaji, pa ima zadruga pač pravico pokriti svoje režije, nima pa pravice odbijati od prodajne cene tudi nekaj za svoje rezerve za povečanje lastnih sredstev.

Zavarovalne zadruga.

Po zavarovalnem regulativu bivše Avstrije z dne 5. marca 1896 je bilo treba za ustanovitev zavarovalnice dobiti državno koncesijo. Podeljevati so se mogle take koncesije le delniškimi družbam in pa društvom na vzajemni podlagi. Zavarovalni regulativ je delil vzajemne zavarovalnice v dve skupini: v močne vzajemne zavarovalnice in mala vzajemna zavarovalna društva.

Velike zavarovalnice podreja regulativ istim odredbam kot delniške družbe. Bitvena razlika je le v tem, da predpisuje regulativ zaradi varnosti zavarovancev, da morajo vzajemne zavarovalnice imeti poseben ustanovni fond, dočim služi pri delniških družbah istemu namenu delniška glavnica.

Kot mala vzajemna društva so v regulativu označena podjetja, katerih poslovni načrt ima značaj humanitarnosti in je obratovanje prikrojeno na lokalno in stanovsko osnovo. Obrat mora biti urejen tako, da so izključeni plačilni agentje kot posredovalni organi.

Drugačna oblika zavarovalnice po regulativu ni bila dopustna.

Novi obrtni zakon z dne 5. novembra 1931 sicer tudi zahteva za izvrševanje zavarovalnih poslov državno koncesijo. Toda dočim se je po prejšnjem pravu dajala koncesija delniškimi družbam in vzajemnim društvom, je v novem obrtnem zakonu (§ 67) odrejeno, da se za zavarovalne posle daje koncesija samo del-

niškim družbam in gospodarskim zadrugam. V bodoče torej ni dopustno ustanavljati vzajemnih zavarovalnic, pač pa se more koncesija podeljevati zavarovalnim zadrugam, ki dotlej niso mogle izvrševati zavarovalnih poslov.

Z zavarovalnimi zadrugami se bavi tudi načrt novega združnega zakona. V § 1, odstavek 2 tega načrta se določa na splošno, da se more zadruga baviti z vsakim dovoljenim poslom, ki je v stanu zvečati dohodke, odnosno zmanjšati izdatke, ter določa v § 1 odstavek 6, da zadruga posluje samo s svojimi zadrugarji. Ker zavarovalni posli niso prepovedani, so zavarovalne zadruge dopustne in se glede njih v § 1 odstavek 6 št. 5 napravlja celo izjema, da smejo pozavarovati pri nezadružnih zavarovalnih ustanovah in od njih sprejemati pozavarovanja do višine zneska svojih pozavarovanih glavnih. V četrtem poglavju načrta, ki govori o pravnih odnosih zadruge, je glede zavarovalnih zadrug v § 54 obseženih več določb. Med drugimi je takoj v prvem odstavku določeno, da ostane v veljavi § 60 obrtnega zakona, glasom katerega je za izvrševanje zavarovalnih poslov potrebna oblastna dovolitev. V tem pogledu so izvzete samo one zadruge, ki se pečajo s kmetiskim zavarovanjem, to je z zavarovanjem posevkov in pridelkov proti toči in proti rastlinskim škodljivcem, poljedelskih naprav in pridelkov, proti požaru kakor tudi z zavarovanjem živine proti škodi po bolezni in nesrečnih slučajih, ako predvidevajo v pravilih, da bodo izvrševale porazdelitev odškodnine po nastali škodi ali pa, če predvidevajo poleg redne premije tudi naknadno porazdelitev odškodnine, v kolikor za pokritje premije ne bi zadostovale ter da bodo čiste presežke priznale zadrugarjem v dobro premij prihodnjih let. Le te zavarovalne zadruge so oproščene določbe § 60 obrtnega zakona, vse druge

zavarovalne zadruge si morajo pred začetkom poslovanja preskrbeti oblastno dovoljenje za izvrševanje zavarovalnih poslov.

Pri snovanju vsakega gospodarskega podjetja si je treba postaviti vprašanje, kakšni utegnejo biti uspehi nameravane ustanove. Tudi glede zavarovalnih zadrug se je treba vprašati, če je pri njih po načrtu združnega zakona pričakovati ugodnega poslovnega uspeha ali ne.

Znani strokovnjak v zavarovalnih poslih, dr. Josip Dermastia je obravnaval to vprašanje v dveh člankih v „Slovincu“ z dne 31. januarja in 1. februarja t. l. Njegove misli o tem predmetu so naslednje:

Na vprašanje, če je pričakovati pri zavarovalnih zadrugah po načrtu združnega zakona ugoden poslovni uspeh, moramo odgovoriti negativno, ako objektivno premotrimo vse momente, ki so za rešitev tega vprašanja merodajni.

V naši zemlji poslujoče zavarovalnice imajo izvežbano in preizkušeno uradništvo ter razvite organizacijske mreže. Oboje je produkt dolgoletnega ustvarjanja in stane mnogo denarja. Brez dobrega uradništva ter jake in močno razpredene organizacijske mreže si uspešnega delovanja v zavarovalni stroki sploh misliti ne moremo. Poleg tega delujejo zavarovalnice na celem ozemlju naše države in zavarujejo brez omejitev, kar ustvarja možnost za pravilno izravnavo rizikov, ki je za uspešen razvoj zavarovalnega posla nujno potrebna.

Da bi zavarovalne zadruge uspešno poslovale, bi bilo treba, da si ustvarijo ravno označene predpogoje. Teh predpogojev si radi pomankanja denarja ustvariti ne morejo. Zakonski načrt namreč nikjer ne predvideva večletnih izdatnih podpor, ki naj služijo za kritje ustanovnih stroškov in izdatkov, ki so združeni z izgraditvijo organizacijske mreže, ter onega dela morebitno nastalih škod, ki

bi ne bil z vplačanimi premijami poravnan, dokler za take primanjkljaje še ne obstojajo potrebni rezervni in jamstveni fondi.

Takega favoriziranja zavarovalnih zadrug zakonski načrt ne pozna in jim nudi samo olajšave, ki jih omenja § 54 odst. 4. Na te olajšave pa zamorejo zavarovalne zadruge reflektirati le tedaj, ako ima načrt zavarovanja humanitarni značaj in se zavarovalne zadruge podvržejo k nastopnim omejitvam:

1. Ako se pečajo s katero tehle panog zavarovanja: za pomoč v slučaju bolezni in za stroške pogreba, proti požaru stanovanjskih in gospodarskih zgradb, živine, penzije za invalidnost ter rent za vdove in sirote.

2. Ako je v načrtu zavarovanja naznačena najvišja vsota poedinega zavarovanja za vsako omenjenih panog.

3. Ako pravila izključujejo uporabljanje plačanih agentov.

4. Ako pravila določajo krog oseb, ki morejo biti zadrugarji.

Poleg tega se določa § 54 odst. 5, da vsota zavarovanja za slučaj bolezni ne sme presegati pristojbine, ki se plača v javnih bolnišnicah na sedežu zadruge ali v njenem okolišu, a vsota zavarovanih pogrebnih stroškov ne sme presegati povprečnih stroškov običajnega pogreba v dotičnem kraju.

Končno se določa (§ 54 odst. 6), da je zavarovanje penzije in rente dovoljeno le tedaj, ako je omejeno na določen krog oseb in se more spojiti samo z zavarovanjem za slučaj bolezni in za pogrebne stroške.

Po zgoraj citirani določbi zakonskega načrta uživajo torej olajšave samo one zavarovalne zadruge, ki izpolnjujejo navedene omejitve. Te omejitve so pa iz zavarovalno tehničnega vidika take narave, da pri njih obstoju ne more nobena zavarovalna zadruge uspešno poslovati.

Že kar se tiče poslov samih, s katerimi se smejo zavarovalne zadruge po zakonskem

načrtu pečati, mora vsak takoj uvideti, da so brez pravega razloga izključene ravno najsigurnejše in najdonosnejše panoge zavarovanja. Tako je od življenjskega zavarovanja dovoljeno samo zavarovanje za pomoč v slučaju bolezni, za stroške pogreba, za rente vdovam in sirotam ter za penzije za slučaj invalidnosti in starosti. Izključeno je tedaj najvažnejše in najobičajnejše zavarovanje za slučaj smrti ali doživetja ali za oba slučaja na neomejen znesek, ki je ob nastopu zavarovalnega primera takoj plačljiv.

Radi omejitve, ki jo vsebuje zakonski načrt, je zavarovalnim zadrugam odvzeto vsako zavarovanje proti nezgodi, četudi je ta vrsta zavarovanja posebno velikega socialnega pomena ter predvsem primerna za zavarovanje delavcev in obrtnikov proti nevarnostim, ki so združene z njihovim poklicem.

Omejitve glede zneska zavarovanja za slučaj bolezni in za stroške pogreba onemogočajo vsako znatnejšo zavarovalno delavnost.

Pri zavarovanju proti elementarnim škodam je izključeno zavarovanje premičnin, zavarovanje proti vlomom, zavarovanje posevkov proti toči, ter je dovoljeno samo zavarovanje stanovanjskih in gospodarskih zgradb proti požaru in zavarovanje živine.

Naravnost čudna je ta zahteva, da morajo zavarovalne zadruge omejiti zavarovalno vsoto pri vsaki posamezni panogi zavarovanja, da morajo določiti okoliš, na katerem smejo delovati, da morajo točno označiti krog oseb, s katerimi smejo poslovati, in da se ne smejo posluževati plačanih posrednikov ali kakor se običajno imenujejo — agentov.

Skrajno neumestna je odredba, da zavarovalne zadruge ne smejo uporabljati akviziterjev, ko je splošno znano, da se skoro vsi zavarovalni posli sklepajo preko njih. Le majhen odstotek zavarovanj se sklene neposredno brez posredovanja agentov. V vseh ostalih slučajih pripravi zavarovanca le živa

beseda posrednikova, da se posluži dobrote, ki mu jo nudi zavarovanje. Izključiti posredovalce pomeni onesposobiti zavarovalne zadruge za vsako konkurenco s pridobitnimi zavarovalnicami.

Kdor pozna vsaj najsplošnejša načela zavarovalnega poslovanja, temu je naravnost neumljivo, kako naj poslujejo in obstojajo zavarovalne zadruge, ki so po pravilih vezane, da smejo poslovati samo na nekem ozkem okolišu in z ozkim krogom oseb in to povrh še za nizke zneske. Zavarovalni posel je namreč osnovan na kalkulaciji verjetnosti nastopanja zavarovalnih slučajev po statističnih podatkih. Statistika je tedaj temelj zavarovanja. Po tako zvanem statističnem zakonu velikih števil je pravilnost nastopanja elementarnih, oziroma družabnih pojavov tem večja, čim večje je število opazovanih objektov ali ljudi in čim večji je teritorij, na katerem se nahajajo, a tem manjša, čim manjši je teritorij in manjše je število na njem statistično opazovanih pojavov. Potemtakem je kalkulacija nekega podjetja si-

gurnejša, čim večje je število zavarovanih slučajev v neki zavarovalni panogi in manjši je njegov poslovni rizik, a čim manjše je to število, tem nesigurnejša je kalkulacija in rizik je večji. Pri zelo malem številu zavarovanih slučajev, kot bi to bilo v slučaju omejitve poslovanja pri zavarovalnih zdrukah na omejen delokrog ali na določen krog oseb, ne bi sploh več obstojala kaka sigurnost kalkulacije in rizik poslov bi postal neznosen, vsled česar mora tako zavarovalno podjetje prej ali slej propasti.

Iz teh razlogov v zakonu obsežene omejitve niso samo neprimerne, temveč so naravnost nasprotni pojmovanju zavarovanja ter pomenijo v praksi popolno onemogočenje uspešnega delovanja zavarovalnih zdruh.

Po načrtu združnega zakona predvidevane zavarovalne zadruge povsem sličijo malim zavarovalnim društvom na vzajemni podlagi, ki jih omenja § 44. zavarovalnega regulativa, in bodo, ako bodo sploh pričele delovati, njim enako zaključile z žalostnim koncem svoje delovanje.

Odbitki v odmeri družbenega davka.

V zadnji številki našega lista smo razpravljali o tem, kako se po zakonu izračuna davčna osnova za odmero družbenega davka in smo pri tem takoj uvodoma omenili, da se bilančnemu čistemu dobičku nekatere postavke iz računa izgube in dobička prištejejo, nekatere pa tvorijo odbitne postavke, to je, se iz obdavčene osnove izločijo. O pribitkih smo že razpravljali, treba je še razpravljati o odbitkih.

Dohodki, ki se ne dodajo bilančnemu čistemu dobičku, so naštetih v čl. 83 zakona o neposrednih davkih. Taki dohodki so:

1. Presežek vplačila preko no-

minalne vrednosti novih delnic ob priliki emisije. Ta točka pri zdrukah ne prihaja v poštev.

2. Prenos dobička, že obdavčenega v minulem letu. Tudi ta točka pri zdrukah ne bo prihajala v poštev, ker pri zdrukah ni v navadi, da bi se del čistega dobička prenašal na novi račun, kakor to delajo n. pr. razne delniške družbe.

3. Dohodek onih predmetov, ki spadajo pod kakšno drugo davčno obliko ali uživajo začasno olajšavo po čl. 37, II., v vsoti, ki služi za podstavo odmeri davka po dotični dav-

čni obliki. Semkaj spadajo tudi prežete dividende domačih delniških družb.

V davčni zakonodaji velja načelo, da se isti dohodki ne obdavčujejo z dvema vrstama ali celo morda z več vrstami davkov. Dohodek, ki je že podvržen eni davčni obliki, se ne more obdavčiti še po kaki drugi davčni obliki.

Zato se mora od obdačbene podlage odšteti vsota dohodkov od zgradb, katera služi kot podlaga za predpis zgradarine za ono leto, ki je minilo pred davčnim letom, za katero se predpisuje družbeni davek. Ravno tako se od obdačbene podlage odbija dohodek od zemljišč (katastralni čisti donos). V obeh teh slučajih je dohodek že obdavčen, v prvem primeru z zgradarino, v drugem z zemljiškim davkom. Ako bi se taki dohodki obdavčili še z družbenim davkom, bi bili obdavčeni dvakrat, kar je nedopustno.

Dohodek od zgradb se mora odbiti od davčne osnove družbenega davka v tistem znesku, ki je naveden v računskem zaključku in sicer tedaj, kadar je davčna osnova za zgradarino večja ali ista kakor dohodek po računskem zaključku. Davčne uprave namreč zvišujejo po parifikaciji vrednost v davčni napovedi prijavljenega dohodka od zgradb. Za odmero družbenega davka pa tako povišanje ne more priti v poštev. Zato obstoji odredba, da se v bilanci izkazani dohodek od zgradb odbija od davčne osnove družbenega davka, ne pa osnova zgradarine, ki jo je ugotovila davčna uprava.

Dohodek od zemljišč in zgradb se odbija od čistega dobička ne glede na to, ali izkorišča podjetje zemljišče in zgradbe v lastni režiji ali pa jih da v zakup.

Ako so bile nepremičnine v posesti obdavčenega podjetja samo nekaj časa v letu, se prizna odbitek le sorazmerno času posesti v dotičnem letu.

Vsota, ki je bila izdana za stroške uprave tiste zgradbe, ki je podvržena zgradarini, se ne more smatrati kot režijski izdatek, ki zmanjšuje dohodek, podvržen družbenemu davku.

Davek na rente plačujejo denarni zavodi samo kot državni inkasanti in ga morejo odtegniti vlagateljem. V tem slučaju so izterjane vsote rentnega davka samo prehodnega značaja in ne vplivajo na čisti dobiček. Toda če bi denarni zavod ne izterjal rentnega davka od svojih vlagateljev ob priliki izplačila ali obračunavanja obresti, ampak bi ta davek poravnal iz svojih sredstev, potem se plačana vsota rentnega davka ne smatra kot režijski izdatek in se mora prišteti v davčno osnovo.

Iz poprej navedenega razloga se od davčne osnove družbenega davka odbijejo prejete dividende domačih delniških družb, ker so že obdavčene na drug način.

4. Dohodek v obrestih, oproščeni davka na rente, izvzemši obresti, omenjene v čl. 82, točka 4.

Obresti 8% državnega dolarskega posojila iz l. 1922 in 7% Blairovega posojila po točki 7, čl. 63 niso podvržene davku na rente in vsled tega po točki 4, čl. 83 tudi ne družbenemu davku. Med obresti, ki so oproščene davka na rente, spadajo tudi obresti drugih državnih posojil, ki uživajo prostost rentnega davka po posebnih zakonih.

5. Podpora (subvencija) države in samoupravnih edinic kakor tudi garantirani prispevki države.

Ako bi kaka zadruga, ki je podvržena družbenemu davku, prejela podporo od države, banovine, občine ali kakega drugega samoupravnega telesa, se mora vsota podpore izločiti iz davčne osnove in se ne sme obdavčiti.

6. Odpisi zbog obrabe ali izgube vrednosti inventarja ali po-

gonskega materijala, odpisi zbog izgub, ki so že nastale v poslovanju na substanci, v tečajju ali čem drugem.

Zakon dovoljuje, da se pri ugotovitvi davčne osnove uvažujejo vsote, ki so direktno odpisane na dotičnem imovinskem računu kot obraba ali izguba vrednosti inventarja ali pogonskega materijala, dalje kot izgube, ki so v poslovanju že nastale na substanci, pri tečajjih ali v kaki drugi stvari. Pogoj za priznanje teh izgub je, da so v poslovanju že nastale in da se morejo obrazložiti in ugotoviti. Tiste vsote, ki jih je podjetje morda naknadno dobilo od popolnoma ali deloma odpisanih izgub, se morajo v poslovnih knjigah zabeležiti kot izreden dobiček v onem poslovnem letu, v katerem se ta dohodek prejme.

Nastale izgube se morejo odpisati ali naravnost na dotičnem imovinskem računu ali indirektno na posebnih fondih. Zato se analogno uporabljajo vse odredbe in pojasnila, ki so obsežena v naslednji točki 7. pravilnika k čl. 83 tudi za direktne odpise po točki 6. čl. 83 zakona.

Vsebina teh predpisov je precej raztegljiva in se da v konkretnem slučaju različno tolmačiti. Zato naj navedemo k tej točki nekaj razsodb državnega sveta, ki nekoliko točneje pojasnjuje odredbe zakona. Tako je n. pr. državni svet v tem oziru razsodil:

Ako podjetje doprinese davčni oblasti izkaz o neizterljivih terjatvah z navedbo imen dolžnikov, z zneskom dolga, z zneskom odpisa, in navede tudi razlog odpisa, je davčna oblast dolžna, da vzame ta izkaz v oceno in šele po izvršeni oceni odloči o tem, ali je izpolnjen pogoj iz točke 6. čl. 83, oziroma ali se morejo odpisane terjatve vnesti v davčno osnovo.

Odpisi od padca vrednostnih papirjev, sprejetih od dolžnika v zastavo za zavarovan-

vanje dolga, se ne morejo v davčnem oziru uvaževati. Ker je navzlic padcu teh papirjev ostala nedotaknjena pravica upnika do polnega zneska njegove terjatve, zato se kurzna razlika ne more smatrati za izgubo po točki 6. čl. 83 niti kot poslovna izguba po točki 7. čl. 83.

Dotacija fonda za dvomljive terjatve na podlagi izvestnega odstotka (n. pr. 15% dobička) se prišteje davčni osnovi, ker ne predstavlja stvarne izgube pri dvomljivih, oziroma neizterljivih terjatvah, ki jih je treba dokazati.

Dotacije rezervnega fonda za pokritje izgub pri menicah in hipotekah se imajo oceniti in preizkusiti po odredbah točke 6. čl. 83. Ravno tako dotacije fonda za pokritje izgub dvomljivih terjatev. Ako so izpolnjeni pogoji tega predpisa, potem se dotacije priznavajo kot odbitne postavke.

Odpis od vrednosti povišstva (inventarja) je dovoljen po točki 7, čl. 83 zakona, kolikor ne presega običajne, oziroma dovoljene višine in se zato ne privzame v davčno osnovo.

7. Tisti deli poslovnega dohodka, ki se iz razlogov v prednji točki 6. vlagajo v posebne fonde (za odpise, amortizacijo, izgube itd.), toda samo, če so taki fondi določeni, da se iz njih pokrivajo izgube izrečno označene vrste, ki so že nastale ali ki se pričakujejo kot predvidljiva posledica poslovnih odnošajev in delavnosti.

Če so odpisi po prednji točki 6. že izvedeni, se ne smejo vlagati deli poslovnega dohodka v isti namen tudi še v rezervne fonde po tej točki 7.

Vse vložbe v rezervne fonde po tej točki 7. se smejo uporabljati samo za namene, za katere so določene.

Noben rezervni fond po tej točki ne more biti večji od tiste imovinske vrednosti, zaradi katere je osnovan.

Zakon dovoljuje v točki 7. čl. 83, da se ob določanju davčne osnove jemljejo v poštev tisti deli poslovnega dohodka, ki se vsled izgub, omenjenih v točki 6. čl. 83, stavljajo v posebne fonde (za odpise, amortizacijo n. pr. investicij, poslovnih nepremičnin, strojev itd., za izgube itd.). Iz odredb točke 6. in 7. čl. 83 zakona torej sledi, da se odpisi že nastalih izgub morejo vršiti ali naravnost na samem imovinskem računu (tč. 6. čl. 83) ali indirektno preko posebnih fondov (tč. 7. čl. 83). V slučaju indirektnega odpisa zahteva zakon več pogojev: Da so poslovne izgube že nastale, dalje da se morejo dokazati in ugotoviti in slednjič, da se del čistega dobička prenese v posebne fonde izrečno označene vrste. Ker pa se morejo v rednem poslovanju pojaviti tudi take izgube, ki se številčno ne dajo ugotoviti, ker še niso nastopile, vendar se z gotovostjo morajo pričakovati v bližnji bodočnosti, dovoljuje zakon, da se morejo tudi za take pričakovane izgube postavljati deli dohodka v posebne fonde za pokritje izgub izrečno določene vrste. Da bi se pa mogla taka rezerviranja davčno uvaževati, je postavljen pogoj: da se višina predvidene izgube more oceniti, da se more rezervirana vsota zadostno obrazložiti in da se more taka izguba pričakovati kot rezultat poslovnih odnošajev. Rezerviranje za predvidljive izgube se morejo vršiti n. pr. za dvomljive terjatve, za razliko pri tečajih efektov ali deviz, za neobračunane spore itd.

Ako bi podjetje odpisalo vrednost na imovinskem kontu, toda bi za isti predmet z enakim zneskom dotiralo tudi dotični specialni fond, se more priznati samo eno zmanjšanje vrednosti.

Posebni fondii morajo imeti točno označen namen (n. pr. fond za amortizacijo strojev, za amortizacijo zgradb, ki niso podvržene zgradarini). Namen se lahko dokaže s pravili ali s sklepom občnega zbora. Razen tega

določa zakon, da se morajo vsote iz takih fondov porabiti samo za namene, za katere so ti fondii osnovani. Če bi se kaka vsota iz takega fonda porabila za kakšen drugačen namen, potem se dotična vsota doda davčni osnovi onega leta, v katerem se je porabila. Zakon dovoljuje odpise zaradi zmanjšanja vrednosti fizičnih predmetov, kakor n. pr. zgradb (ki niso podvržene zgradarini), strojev, mrtvega in živega inventarja in substance, katerih obraba je posledica okolnosti, da se ti predmeti izkoriščajo v poslovanju podjetja.

Dalje dovoljuje zakon tudi odpise zaradi drugih izgub, če so te izgube izrazito poslovnega značaja. Take izgube se pojavljajo n. pr. zaradi zmanjšanja teže, zaradi kvarjenja, razsipanja ali ker se predmeti niso prodali ob pravem času ali ker se izdelek slabo razpečava ali se sploh ne da vnovčiti. Redoma se take izgube knjigovodstveno uvažujejo že ob letnem inventariziranju in in se v takih slučajih seveda ne ustanavljajo za nje posebni fondii.

Ne morejo se odbijati od čistega dobička izgube pri vrednosti onih predmetov, ki se obrabijo ne vsled poslovanja, ampak iz kakih drugih vzrokov. Takšne so n. pr. izgube vsled požara, poplave in podobno. Zakon prepoveduje uvaževati odpise ali rezerviranje zaradi zmanjšanja vrednosti onih zgradb, ki so zavezane zgradarini, kakor tudi onih, ki uživajo začasno davčno prostost. To pa zaradi tega, ker je že pri odmeri zgradarine vzeta v poštev povprečna vsota stroškov za vzdrževanje, upravo in amortizacijo takih zgradb.

Kot zmanjšanje vrednosti se razume razlika med vrednostjo dotičnega predmeta v začetku poslovnega leta in zmanjšano vrednostjo na koncu tega leta.

Amortizacija se vrši na podlagi nabavne cene in časa, doklej more dotični predmet služiti poslovnemu namenu; pri tem se upo-

števa tudi cena, ki se dobi, ko se predmet izloči iz eksploatacije.

Ko se uvažujejo odpisi in rezerviranja, se smejo jemati v poštev samo one izgube, in samo take zmanjšave vrednosti, ki so nastopile v dotičnem poslovnem letu ali v katerem so nastale razmere, iz katerih se da zanesljivo sklepati, da se bodo te izgube brezdvomno dogodile.

Tudi k tej točki naj navedemo nekaj razsodb državnega sveta:

V davčno osnovo enega davčnega leta se ne morejo prišteti vsote, rezervirane iz dohodkov prejšnjih poslovnih let.

Škoda, nastala vsled elementarnih ne-zgod v gozdu, ne predstavlja poslovne izgube, ki je nastala vsled poslovnih razmer. Taka izguba se ne more postaviti na breme tekočih dohodkov poslovanja niti posredno niti neposredno (direktni odpis ali rezerviranje).

Kadar amortizacijski fond doseže vrednost predmeta, katerega amortizaciji je namenjen, potem to pomeni, da je amortizacija predmeta dovršena. V tem slučaju se dotacije temu fondu preko vrednosti predmeta pokažejo kot nepotrebne za namen, kateremu je fond namenjen. Zavaljo tega se take dotacije prištejejo davčni osnovi.

Ako kako podjetje z namenom, da ne izkaže izgube v tekočem poslovanju, poveča vrednost nepremičnin, se to povečanje ne more smatrati kot dohodek niti se ne more vnesti v davčno osnovo.

Dotacije fondu za kurzne razlike vrednostnih papirjev se v davčnem oziru uvažujejo, ker se že iz samega naziva tega fonda vidi njegov namen. Po tem namenu je treba, da služi fond za pokrivanje izgub na kurzu vrednostnih papirjev, kar pomenja, da se iz njega ne morejo pokrivati morebitne izgube pri drugih poslih.

Dotacija posebnemu rezervnemu fondu za pokritje izgub, ki bodo nastale iz poravnjav, se v davčnem oziru uvažuje. Ravno tako se uvažuje dotacija posebnemu rezervnemu fondu za odpis že nastale izgube.

8. Vnos (dotacija) v pokojninski fond nameščencev dotičnega podjetja, če obstoje posebna pravila za upravljanje tega fonda, in vsi drugi izdatki za nameščence, izvzemši izdatek iz točke 2. čl. 82, če in kolikor je podjetje za to zavezano po zakonu ali pogodbi. Tak pokojninski fond mora biti samostalen in mora imeti svojo ločeno upravo.

Ako se iz dohodkov podjetja dotira pokojninski sklad za nameščence podjetja, se dotični prispevek prizna kot neobdačljiva postavka le pod sledečimi pogoji: pokojninski fond za nameščence mora biti zasebna pravna oseba, mora imeti svoja pravila, fondova imovina mora biti ločena od imovine podjetja ter mora imeti samostalno upravo, tako da je obstoj fonda popolnoma nezavisen od volje in usode podjetja, ki mu daje svoje prispevke. Posamezni sklepi upravnega odbora podjetja, čeprav bi bili načelnega značaja, ne morejo nadomestiti pravil. Če ni pravil, se dotacije ne priznavajo kot odbitna postavka. Kot odbitna postavka se smatra samo ona vsota, katero je podjetje dolžno plačevati pokojninskemu skladu; ako je vsota prispevka višja in presega obvezni prispevek, se ta neobvezni višek pritegne v obdačbeno podlago.

Dotacije podpornemu skladu za nameščence, pa naj bi zanj tudi obstojala posebna pravila, niso prispevek pokojninskemu fondu in zaradi tega ne tvorijo odbitne postavke. V takem slučaju ne bi nihče imel pravice do pokojnine, dočim pri pokojninskem fondu taka pravica obstoji.

9. in 10. Se tiče le zavarovalnih podjetij.

11. Vsaka izguba in vsak izdatek, ki obremenjuje že obdavčen fond.

Posamezni fondi so taki, ki so: a) popolnoma obdavčeni ali popolnoma davka oproščeni, b) ki so v celoti neobdavčeni, c) ki so deloma obdavčeni, a deloma neobdavčeni.

Poleg tega je treba vselej ugotoviti: a) če je pokritje izgube (izdatka) iz kateregakoli prej omenjenih fondov tako, da bi se moralo priznati kot neobdačljiva postavka tudi tedaj, če bi se vršilo na račun tekočih dohodkov poslovnega leta, b) če je pokritje izgube iz katerega omenjenega fonda takega značaja, da bi se dodalo davčni osnovi, ako bi se vršilo na račun tekočih dohodkov poslovnega leta.

Ako se vrši poraba iz fonda, povsem obdavčenga ali povsem oproščenega od davka (n. pr. iz pokojninskega fonda nameščencev), potem se izdatek smatra kot neobdačljiva postavka. Če se izdatek poravnava iz popolnoma neobdavčenega fonda, se tudi ne sme pritegniti v obdačbeno podlago; ker je tak izdatek že vnesen v obči poslovni račun izgube in dobička, se mora priznati kot strošek, ki ni zavezan davku. Če se pa izdatek pokrije iz mešanega fonda, se mora proporcionalno porazdeliti po razmerju obdavčenega in neobdavčenega dela fonda, a v poštev se vzame oni del, ki odpade na obdavčeni del fonda.

Ravno tako je treba te tri različne fonde razlikovati, če bi se izguba pokrila iz zgoraj omenjenih fondov in je take narave, da se ne bi uvaževala, ako bi se pokrila na račun tekočih dohodkov, t. j., da bi se dodala davčni osnovi. Ako se omenjeni izdatki vrše iz fonda, ki je povsem obdavčen ali povsem neobdavčen, potem ti izdatki nič ne vplivajo na davčno osnovo, t. j. ne smejo se prišteti čistemu dobičku. Če se vzamejo iz fonda, ki je povsem neobdavčen, se morajo redno

naknadno v celoti obdavčiti, t. j. vnesti se morajo v davčno osnovo. Ako pa izvirajo ti izdatki iz mešanega fonda, potem se proporcionalno porazdele v razmerju obdavčenega in neobdavčenega dela fonda; v davčno osnovo se pa všteje oni del, ki odpade na neobdavčeni del fonda.

Razen teh odbitkov se priznavajo kot (neobdačljivi) izdatki plačani posredni davki, takse, carine, davek na poslovni promet, samoupravne davščine, doklade za dotične zbornice, vse vrste zavarovanja zoper škodo, pasivne obresti, najemnine, zakupnine in vobče vsi režijski stroški, potrebni za doseganje dobička, kolikor niso izvzeti v čl. 82.

K tej odredbi zakona naj navedemo nekaj pojasnil iz pravilnika k zakonu o neposrednih davkih:

Samoupravne davščine so neobdačljive postavke, toda ne vse, kajti tiste, ki se nanašajo na družbeni davek, se pritegnejo v obdačbeno podlago do zneska tega davka po predpisu točke 1 čl. 82.

Če so državne takse in samoupravne davščine plačane za take posle, ki niso v zvezi s posli za doseg dobička, ampak za izpremembo ali za povečavo imovine, se njih znesek ne sme odbiti od davčne osnove. Tako n. pr. se takse za prenos lastninske pravice na nepremičninah ne smejo odbijati od čistega dobička.

K zavarovanju zoper škodo spada zavarovanje zoper požar, vlom, tatvino, poneverbo in slično. Zavarovalne premije, izdane v take namene, se ne smejo pribijati davčni osnovi.

Kot neobdačljiv izdatek se smatrajo vse pasivne obresti bodisi od kratkoročnih, dolgoročnih ali hipotekarnih dolgov. Ravno tako vsi izdatki, ki so v zvezi s posojili (provi-

zije, stroški). Toda semkaj ne spadajo obresti za neplačane dospele vsote davka.

Najemnine, zakupnine in vsi režijski stroški za dosego dobička, kolikor niso izzeti po odredbah čl. 82, se ne prištevajo davčni osnovi, če se nanašajo na poslovno leto, katerega dobiček služi za davčno osnovo. Zaradi tega se stroški, ki pripadejo kateremu drugemu letu, dodajo čistemu dobičku in obdavčijo.

Razen tega se ne smatrajo za obdačljive postavke stroški, ki so neobhodno potrebni za dosego dobička, t. j. taki, ki so v zvezi s poslovanjem in ki so faktično nastali.

Zaradi tega se izdatki v dobrodelne namene, za darila itd. kakor tudi vsote, rezervirane za pokrivanje takih izdatkov, ki še niso izvršeni, ne smejo odbijati od čistega dobička, ampak so obdačljive postavke.

Za režijske (upravne) stroške se smatrajo zlasti plače in doklade uradnikov in nameščencev, kurjava, razsvetljava, pisarniške potreščine, poštni, telegrafski in telefonski stroški, potrošni material (premog, drva, mazila), stroški za vzdrževanje zgradb in za vzdrževanje zgradb in prostorov, namenjenih za poslovanje podjetja in za stanovanja uslužbencev in delavcev, če so te zgradbe oproščene zgradarine in če se s tem ne povečuje vrednost imovine, stroški za vzdrževanje živega in mrtvega inventarja, stroški za nabavljanje materiala za proizvodnjo, sodni stroški in podobni izdatki.

Državni svet je izdal o tej stvari več razsodb, izmed katerih navajamo nekatere, ki imajo tudi za zadrugo svoj pomen.

K režijskim stroškom je treba šteti članarino, ki jo plačajo društva za svoja profesionalna združenja, stroški za občni zbor, za oglase in prijave sodišču, natis poročila, objava bilance, ker so ti izdatki v neposredni zvezi s poslovanjem in se vsled tega ne morejo pritegniti v davčno osnovo.

Tako zvani „diskretni“ izdatki so neobdačljivi samo tedaj, ako se dokaže, da je bil izdatek napravljen v zvezi s poslovanjem.

Prostovoljni darovi se ne smatrajo za režijske stroške.

Tudi dopolnilna prenosna taksa po odločbi davčnega oddelka finančnega ministrstva z dne 10. oktobra 1929 ni režijski strošek.

Plačane takse na dividende in tantijeme se imajo smatrati za režijski izdatek samo tedaj, ako jih podjetje trpi samo.

Taksa za povečanje glavnice je obdačljiva postavka.

Stroški za reprezentanco se načeloma ne uvažujejo, ampak se pribijajo čistemu dobičku.

Ustanovni stroški, kakor tudi amortizacija teh stroškov v naslednjih letih se smatra za izdatek, brez katerega bi društvo ne moglo biti osnovano, niti bi moglo začeti delovati. Zato se ustanovni stroški ne smejo dodajati davčni osnovi.

Plačilo prispevka bolniški blagajni za prejšnja leta se ne more odbiti od davčne osnove tekočega leta.

Plače, izdane članom obrtne zadruge, se smatrajo za režijske stroške, kadar predstavljajo te plače odškodnino za posle, ki so jih člani izvršili v tej zadrugi.

Odškodnina za potovanja, izvršena v predhodnem letu, se ne smejo knjižiti na breme tekočega leta. Ta izdatek se smatra za dolg podjetja, ki je nastal v predhodnem poslovnem letu in zaradi tega ne sme zmanjšati dohodkov tekočega poslovanja.

Nedokazani stroški za trgovska, tehnična in administrativna potovanja se ne morejo smatrati kot odbitna postavka.

Izdatki za potne stroške, o katerih se ne dokaže, da so bili res napravljeni in sicer z namenom, da bi se dosegel dobiček, se ne morejo izzeti iz davčne osnove.

Po naruri poslovanja kake hranilnice se ne more predpostavljati, da so stroški potovanja potrebni za doseg dobička.

Izdatek za zavarovanje življenja namesto pokojnine se ne more izvzeti iz davčne osnove, ker ne stoji v neposredni zvezi s poslovanjem podjetja in se tudi ne more smatrati kot dotacija pokojninskemu skladu za namешčence.

Davčni zavezanci podajajo na zahtevo davčnega oblastva in po njegovem navodilu preglede in pojasnila o izvršenih odpisih in vložbah v re-

zervne fonde po točkah 6. in 7. tega člena kakor tudi o načinu uporabe takih rezerv med poslovnim letom.

Če smatra davčno oblastvo, da višina odpisov po točki 6., odnosno vložb v rezervne fonde po točki 7. tega člena ni primerna ali ni dovolj opravičena, ugotovi to z zaslišbo strokovnjakov.

Davčne oblasti druge stopnje morajo imeti v evidenci stanje rezervnih fondov vsakega podjetja, ki je zavezano družbenemu davku. Stanje fondov se mora priobčiti davčnemu zavezancu.

Zvezine objave

Kmetijske strojne zadruge in nezgodno zavarovanje. Že v Narodnem Gospodarju od 15. marca 1935, smo na strani 38. in sl. prinesli pojasnilo glede obveznosti **nezgodnega zavarovanja** vseh kmetijskih delavcev pri kmetijskih strojih, ki obratujejo na motorni pogon ali z živalsko silo. To nezgodno zavarovanje za kmetijske delavce je kolektivno za vse udeležene kmetijske delavce, dočim se posluževalec strojev (mašinist) zavaruje kakor industrijski delavec. Zavarovalnina za nezgodno zavarovanje kmetijskih delavcev pri strojih se plačuje pavšalno od stroja in delovnih dni brez ozira na število zaposlenih delavcev, ker je itak pri vsakem stroju določeno, koliko se plačuje za dotični stroj in delovni dan nezgodne zavarovalnine.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani nas sedaj obvešča, da je razposlal plačilne naloge za poljedelske stroje za l. 1934, s katerimi pa istočasno opominja tudi na plačilo zaostankov iz prejšnjih let. Okrožni urad omenja, da proti zavarovanju osobja vlada splošno nerazpoloženje kljub malenkostnim prispevkom,

medtem ko urad prevzema velike obveznosti nasproti zavarovancem. Pravi, da se ravno pri poljedelskih strojih pripeti največ nesreč. Nerazumevanje glede tega zavarovanja da gre tako daleč, da se lastniki strojev pravdajo za malenkostni predpis, tako da znašajo stroški običajno večkratni znesek predpisa. Navaja, da običajno lastniki strojev opuščajo prijavo za zavarovanje, ki je po zakonu zanje obvezna. Če ne prijavijo, nosijo obveznost napram vsem kmetijskim delavcem, ki bi se pri strojih ponesrečili, tako da je vsled te obveznosti in s tem združenimi pravnimi mnogokrat prizadet gospodarski obstoj lastnika strojev.

Zadruge opozarjamo na obveznost nezgodnega zavarovanja za vse delavce pri strojih, kakor smo to razložili v Narodnem Gospodarju. Če bi jim pri plačilnih nalogih, ki jih dobijo, ne bilo kaj jasno, naj se obrnejo na Zvezo. — Zdi se nam pa seveda nekoliko nerazumljivo, da vrši Okrožni urad predpise s tako zakasnitvijo. Mogoče je to tudi en razlog, zakaj vlada nerazpoloženje proti takim plačilom, ko pride nalog tako pozno.

Tiskovine za opominjevalne tožbe. Zveza je založila nove tiskovine za opominjevalne tožbe s posebnim ozirom na odplačilni

načrt, ki je sedaj merodajen za obrestovanje in odplačevanje kmečkih dolgov pri zadru-
gah. Ker gre po odplačilnem načrtu sedaj
v glavnem za izterjanje obresti za l. 1934
in 1935 in za 1-^o/_ono odplačilo na glavnico,
oziroma pri glavnici do največ 6.000.— Din
za 25 %-no odplačilo, predstavljajo te obresti
in odplačilo na glavnico običajno manjše
vsote, ki ne presegajo zneska Din 6.250.—
tako, da je možna opominjevalna tožba. Je
pa opominjevalna tožba tudi priporočljiva,
da se zmanjšajo stroški, zlasti, da ne naprti
posojilnica dolžniku razmeroma visokih od-
vetniških stroškov.

Kolkovanje opominjevalne tožbe. V
okrožnici od 3. decembra 1934 je Zveza spo-
ročila posojilnicam vsa pojasnila o opomi-
njevalnih tožbah, tako tudi glede kolkovanja
opominjevalnih tožb. Da ne bi bilo treba
iskati stare okrožnice, prinašamo tukaj lestvico
za kolkovanje opominjevalnih tožb:

Do zneska	Din 300.—	Din 6:50
" "	Din 500.—	Din 11:50
" "	Din 1000.—	Din 18.—
" "	Din 3000.—	Din 29.—
" "	Din 4000.—	Din 40.—
" "	Din 5000.—	Din 45.—
" "	Din 6000.—	Din 50.—
" "	Din 6250.—	Din 61.—

Osebne vesti.

Zlata maša odličnega zadrugarja. Dne
10. januarja t. l. je na Brezjah praznoval svojo
zlató mašo vč. g. Jožef Grašič, župnik v p.
v Spod. Brniku in častni kanonik tržaškega
stolnega kapitlja v Trstu. Gospod zlatomašnik
si je stekel neprecenljivih zaslug za prepo-
rod hrvatskega življa v Istri, kjer je samo v
Bermu deloval kot župnik nad 40 let. Bil je
eden tistih značilnih slovenskih duhovnikov,
ki so svoji župniji vse. Prirejal je tečaje za
nepismene, ustanovil in 7 let sam vodil ljud-
sko šolo v Bermu, ondi je osnoval tudi prvo

prosvetno društvo za mladeniče, ki je postalo
prosvetno žarišče za ostale kraje. Leta 1899
je ustanovil dijaško podporno društvo v Pa-
zinu, kmalu potem je sodeloval pri ustano-
vitvi Dijaškega konvikta v Pazinu. Na nje-
govo pobudo se je osnovalo v Pazinu Tis-
kovno društvo, ki je bilo silnega pomena
za vse narodno obrambno, prosvetno in ver-
sko življenje v Istri tje do italijanske zasedbe,
pod katero je dal pobudo in smernice za
ustanovitev Družbe sv. Mohorja, ki je bila
organizirana po zgledu enakoimenske slo-
venske družbe. Seveda je že zgodaj opazil
veliko revščino in gospodarsko zaostalost
Istre. Zato je prijel za delo tudi na gospo-
darskem polju, ustanovil hranilnico in poso-
jilnico in mlekarso zadrugo. Dolgo vrsto
let je bil tudi član širšega odbora Zadružne
zveze. Nismo našeli vseh njegovih zaslug,
toda že iz povedanega se vidi, kako plodo-
nosno in blagoslovljeno je bilo njegovo de-
lovanje med zapuščenimi istrskimi Hrvati,
med katerimi je ostal do konca leta 1929,
ko se je moral umakniti italijanskemu na-
silju. Gospodu zlatomašniku želimo, da bi ga
Bog ohranil zdravega in čilega še mnogo let.

Smrtna kosa. Dne 24. januarja t. l. je
umrl Fr. Thaler, župan v Št. Ilju v Slo-
venskih goricah. Pokojnik je zavzemal v
kulturnem, narodnem in gospodarskem živ-
ljenju slovenskega naroda zelo vidno mesto
na naši severni meji in je bil neustrašen in
vztrajen borec za pravice svojega ljudstva.
Bil je ustanovitelj in voditelj Hranilnice in
posojilnice v Št. Ilju v Slovenskih goricah.

Fortunat Končan, duhovni svetnik
in župnik v Sv. Pavlu pri Preboldu je umrl
dne 27. januarja 1936. Bil je ustanovitelj ta-
mošnje Kmečke hranilnice in posojilnice,
katero je tudi požrtvovalno vodil od ustano-
vitve v l. 1914 vse do svoje smrti.

Obema pokojnikoma bodi v zadružnih
vrstah ohranjen časten spomin!

Davki in takse.

Taksiranje računov za državne do-
bave. Davčni oddelek finančnega ministrstva je z razpisom z dne 21. aprila 1934, št. 31.633 izdal sledečo naredbo:

„Na vprašanje, če so v smislu predpisa tar. post. 34 taksne tarife tudi kmetovalci dolžni, da izdajajo račune, note in slična pisma s predpisano takso, podaja davčni oddelek na podlagi čl. 43 zak. o taksah sledeče pojasnilo:

Kadar prodajajo kmetovalci svoje lastne osnovne kmetijske proizvode neposredno kupcem, niso v smislu tar. post. 34 taksne tarife obvezani, niti da izdajajo račune, note in slična pisma, niti da na nje plačajo takso.

To se pa ne nanaša na slučaje, kadar se ti proizvodi prodajajo preko zadruga, kakor se tudi ne nanaša na slučaje, kadar nabavne in potrošne zadruga prodajajo blago svojim članom, ker je v tem slučaju po predpisu 2. pripombe k tar. post. 34. — kateri predpis je stopil v moč dne 21. aprila 1934 — tudi za zadruga obvezno, da izdajajo te račune, note in slična pisma in da plačajo na nje takso.“

Iz tega pojasnila se vidi, da morajo zadruga tudi v takih slučajah, kadar prodajajo kmetijske pridelke državnim ali samoupravnim zavodom, izstavljeni račune in jih taksirati. Oprostitev kolkovanja, ki je bila zagotovljena po naredbi ministrstva financ z dne 31. julija 1929, št. 74.170, ne obstoji več od 21. aprila 1934 dalje.

Uslužbenski davek na sejnine in druge podobne nagrade. Nekaterim zadrugam še vedno ni znano, da je treba od zneskov, ki jih tu in tam izplačujejo članom načelstva in nadzorstva kot odškodnino za zamudo časa pri poslovanju ob uradnih dnevih, kot sejnine ali kot nagrade, plačevati uslužbenski davek po predpisu čl. 96 zakona o neposrednih davkih. Čl. 96 se glasi:

„Na dohodke in koristi, ki se pojavljajo zdajpazdaj in niso določeni s stalno, letno, mesečno, tedensko in dnevno vsoto (kakršni utegnejo biti: tantieme, nagrade, sejne in dežurne dnevnicke, provizije in podobno), se odmeri davek vsakokrat ob izplačilu na vsak posebni znesek dohodka, odnosno na denarno vrednost koristi, brez odbitka, tako-le

od dohodkov do	1000 Din	4 %
od „ preko 1000 do 2000	„	5 %
od „ „ 3000 do 5000	„	6 %
od „ „ 5000 do 8000	„	7 %
od „ „ 8000 do 15000	„	8 %
	i. t. d.	

Davek po višji stopnji ne sme biti večji od davka po najbližji nižji stopnji, povečanega za razliko, zaradi katere se uporablja višja stopnja.

Dalje opozarjamo, da je na uslužbenski davek, ki se plačuje po čl. 96, treba plačati tudi samoupravne doklade.

Obrestovanje deležev ukinja prostost družbenega davka. Davčni oddelek finančnega ministrstva je z razpisom z dne 10. januarja 1936, št. 90692 sporočil vsem finančnim direkcijam in davčnim upravam:

„Zadrugam, ki plačujejo obresti na deleže zadrugnikov, se ne more priznati davčna oprostitev iz točke 7. čl. 76 zakona o neposrednih davkih.

V utemeljevanju svojega ukrepa pravi finančno ministrstvo:

Vsaka odobritev članom kakega društva ali članom kake zadruga, ki se vrši na breme tekočih dohodkov in po velikosti njihovih deležev v glavnici, predstavlja stvarno razdelitev dobička. Ker predstavljajo zadrugni deleži stvarno zadrugni kapital (vloženo — osnovno — glavnico; čl. 86 zakona o neposrednih davkih), zato je treba odobritev vsakih obresti na te deleže smatrati za razdelitev dobička.

Potemtakem nobena zadruga, ki odobruje obresti na zadrugne deleže, brez ozira

na višino teh obresti, ne izpolnjuje prvega pogoja iz točke 7. čl. 76 zakona o neposrednih davkih in se ji ne more priznati davčna oprostitev iz tega člena.

S to odredbo se razveljavljajo odredbe razpisa ministrstva financ (generalna direkcija davkov) št. 46111 z dne 11. junija 1929, v katerem je bilo določeno, da obrestovanje zadružnih deležev do eskontne stopnje Narodne banke ne ukinja davčne prostosti.

Klanje živine v zadrugah. Ako zadruga kolje v svojem obratu živino, mora plačevati skupni davek na poslovni promet. To mora storiti tudi tedaj, ako kolje le živino svojih članov in prodaja meso izključno svojim članom.

Gospodarska zveza v Ljubljani notira naslednje cene: Tomaževa žlindra baza 18% Din 134.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 in po 100 kg à Din 98.—; kalijeva sol po 100 kg Din 156.—, kostni superfosfat Din 118.—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 200.—; apneni dušik v papirnatih vrečah Din 185.—; kostna moka Din 100.—; nitrofoskal v vrečah Din 143.—; klajno apno Din 275.—; lanene tropine Din 2.—; modra galica Din 5.50; žveplo Din 3.20. Pri vagonškem odjemu se cene za gnojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100.—; slamoreznice Din 1.700 do 2.000; čistilnik 10 sit Din 1.500; plugi Lesce Din 880—995; reporeznica M. R. Din 550; trijerji Din 2.000 do 3.500; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200; robkači Din 900; sadni mlinci Din 1.400 do Din 1.700; brzoparilniki Din 1.050 do Din 2.800; kosilni stroji Din 2.000; travniške brane z zvezdnatimi členki Din 900; travniške brane z jeklenimi špicami Din 800; patent motike „Rapp“ Din 70.—. Nitrofoskal, apneni dušik pri najmanjšem odjemu 5000 kg franko vsaka postaja. Modra galica iz tovarne „Zorka“ po konkurenčnih cenah.

II. redni občni zbor Kmetijskega društva na Vačah, r. z. z o. z., se bo vršil 16. februarja 1936 ob 8 zjutraj. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora in odobritev. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje in odobrenje račun. zaključka za leto 1935. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Velikih Dolencih, r. z. z n. z., se bo vršil 1. marca 1936 ob 3 popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1935. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Gospodarskega društva na Vrhniki, r. z. z o. z., se bo vršil dne 1. marca 1936 ob 3 popoldne v dvorani Rokod. doma na Vrhniki. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev račun. zaključka za leto 1935. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Mlekarske zadruge na Vrhniki, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo 8. marca 1936 ob 3 pop. v dvorani Rokod. doma na Vrhniki. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo o izvršeni reviziji. 3. poročilo načelstva. 4. poročilo nadzorstva. 5. odobritev računskega zaključka za leto 1935. 6. volitev članov načelstva. 7. volitev članov nadzorstva. 8. slučajnosti; odobritev podpor itd.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Vurbergu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 15. marca 1936 ob 3 popoldne v šoli v Vumbahu hiš. štev. 2. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za 1. 1935. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti in predlogi.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Zagradcu, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo, dne 8. marca 1936 ob 15 v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje rev. poročil za 1. 1933 in 1935. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobrenje račun. zaključka za leto 1935. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Žitcah, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo, dne 1. marca 1936 ob 3 popoldne v Kat. društvenem domu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev račun. zaključka za leto 1935. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Čevljarsko gospodarske zadruge v Žireh, r. z. z o. z., se bo vršil dne 1. marca 1936 ob 13 v zadružnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje račun. zaključka za 1. 1935. 3. volitev nadzorstva. 4. prememba pravil. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Ježici, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo, dne 1. marca 1936 po drugi sv. maši v hiši šte. 16, na Ježici (Ahlin Vinko). Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva. 3. sklepanje o rač. zaključku za l. 1935. 4. sprememba pravil. 5. slučajnosti.

Občni zbor I. delavskega konzumnega društva Jesenice, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo, dne 1. marca 1936 ob 1/2 4 popoldne v prostorih „Starega doma“ na Savi. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev račun. zaključka za leto 1935. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Kočevju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 9. marca 1936 ob 2. uri popoldne v poslovnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1935. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Koprivnici, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo, dne 8. marca 1936 po prvi sv. maši v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za l. 1935. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

VI. redni občni zbor Kmetijske okrajne zadruge v Kranju, r. z. z. o. z., se bo vršil v ponedeljek 24. februarja 1936 ob 11 dopoldne v veliki dvorani hotela „Stara pošta“. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1935. 3. dopolnilna volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Kresnicah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 15. marca 1936 ob 11 dopoldne v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1935. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Križevcih Prekmurje, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 19. marca 1936 ob 10 v šolskem posloju. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobrenje račun. zaključka za leto 1935. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Leskovcu pri Krškem, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 1. marca 1936 ob 1/2 8 zjutraj v hranilničnem lokalu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za l. 1935. 4. slučajnosti.

Občni zbor „Radio“, r. z. z. o. z., v Ljubljani, Miklošičeva c. 7, se bo vršil dne 2. marca 1936 ob 6 popoldne v pisarni zadruge. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev letnih zaključkov za leto 1934 in 1935. 4. čitanje revizijskih poročil Zadrुžne zveze. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. sprememba pravil. 7. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Moravčah, r. z. z. n. z., se bo vršil 1. marca 1936 ob 3 pop. v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva

in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1935. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Mošah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 8. marca 1936 ob 3. uri v Šmledniku v društvenem domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje računskega zaključka za l. 1935. 3. volitev nadzorstva. 4. čitanje zapisnika o izvršeni reviziji. 5. slučajnosti.

Izredni občni zbor Električne strojne zadruge v Mozirju, r. z. z. o. z., se bo vršil 1. marca 1936 ob 2 popoldne v osnovni šoli. Dnevni red: 1. čitanje zadnjega zapisnika I. izrednega občnega zbora. 2. potrditveni račun. zaključka za leto 1934. 3. volitev enega člana načelstva. 4. volitev enega člana nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadruge v Mozirju, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 1. marca 1936 ob 1/2 9 v zadrुžnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1935. 4. revizijsko poročilo. 5. volitev odbora. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Preserju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 8. marca 1936 ob 3 popoldne v župnišči v Preserju. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje račun. zaključka za leto 1935. 3. poročilo o izvršeni reviziji. 4. slučajnosti.

26. redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Radovljici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 5. marca 1936 ob 14 v pisarni z običajnim sporedom.

Občni zbor Kmetijskega društva na Rakeku, r. z. z. o. z., se bo vršil 1. marca 1936 ob 14 v prostorih Josipine Steržaj na Rakeku. Dnevni red: 1. sprememba pravil. 2. odobritev let. proračuna za upravno leto 1935. 3. volitev nadomestitve upravnega odbora. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Selcih nad Škofjo Loko, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 1. marca 1936 ob 15 v hranilničnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo računskega pregledovalca. 3. odobritev račun. zaključka za leto 1935. 4. volitev načelstva. 5. volitev rač. pregledovalca. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Živinorejske selekcijske zadruge v Selcih, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 8. marca 1936 ob 7 zjutraj v dvorani Krekovega doma v Selcih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. odobritev račun. zaključka za leto 1935. 3. volitev načelstva in namestnikov. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Šmledniku, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 26. februarja 1936 ob 8 zjutraj v zadrुžnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1935. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Slovenjgradcu, r. z. z. n. z., se bo vršil 27. februarja 1936 ob 9 dopoldne v Zadrुžnem domu v Slovenjgradcu. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1935. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Mlekarske zadruge v Slovenjgradcu, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo, dne 8. marca 1936 ob 1/2 10. dopoldne v združenem domu v Slovenjgradcu. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1935. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sorici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 1. marca 1936 ob 3 popoldne v stari šoli v Sp. Sorici št. 2. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1935. 4. volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Elektro-strojne zadruge v Sorici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 8. marca 1936 ob 3 popoldne v Sp. Sorici št. 2. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 3. potrjenje rač. zaključka za l. 1935. 4. slučajnosti.

Redni letni občni zbor Kmetško nabavne in prodajne zadruge pri Sv. Lovrencu na Pohorju, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 20. febr. 1936 ob 16 v združenih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za l. 1935. 5. slučajnosti.

Občni zbor Strojne zadruge pri Sv. Lovrencu na Drav. polju, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 23. februarja 1936 ob 3 popoldne v prostorih zadruge. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1935. 4. slučajnosti.

Občni zbor Strojne zadruge v Šikolah, r. z. z. o. z., se bo vršil 23. februarja 1936 ob 1. uri popoldne v sobi točasnega načelnika Franca Trčko v Šikolah. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem rednem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1935. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnice v Sv. Križu pri Kostanjevici, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 1. marca 1936 ob 8 v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila iz l. 1931, 1933 in 1936. 3. odobritev rač. zaključkov za leto 1933, 1934 in 1935. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Šmarju pri Jelšah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 15. marca 1936 ob 14 v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev računskega zaključka za l. 1935. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Šmartnem ob Paki, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. marca 1936 ob 8 zjutraj v dvorani tukajšnje hranilnice in posojilnice. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1935. 4. poročilo načelstva in nadzorstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmartnem pri Litiji, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 23. febru-

arja 1936 ob 3 popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1935. 4. volitev načelstva in nadzorstva; 5. odobritev podpor. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice za slovenjgrški okraj v Št. Ilju pod Turjakom, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 1. marca 1936 ob 3 popoldne v združenih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za l. 1935. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva za Št. Janž in okolico, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 19. aprila 1936 ob 8 dopoldne v dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1935. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Janžu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 19. aprila 1936 ob 1/2 8 dopoldne v dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1935. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Vidu nad Ljubljano, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo, dne 5. marca 1936 ob 1/2 8 zjutraj v hranilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1935. 4. volitev članov načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Št. Vidu nad Ljubljano, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 15. marca 1936 ob 7 v mali dvorani Ljudskega doma. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. potrjenje račun. zaključka za l. 1935. 5. dopolnilna volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. čitanje revizijskega poročila. 8. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Toplicah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 1. marca 1936 ob 1/2 8 zj. v poslovnih prostorih posojilnice. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobrenje račun. zaključka za leto 1935. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Turnišču, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 2. marca 1936 ob 9 v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. odobritev računskega zaključka za poslovno leto 1935. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. poročilo načelstva in nadzorstva. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

X. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Uncu, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo, dne 23. februarja 1936 ob 3 popoldne v župnijski pisarni. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem rednem občnem zboru. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1935. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.